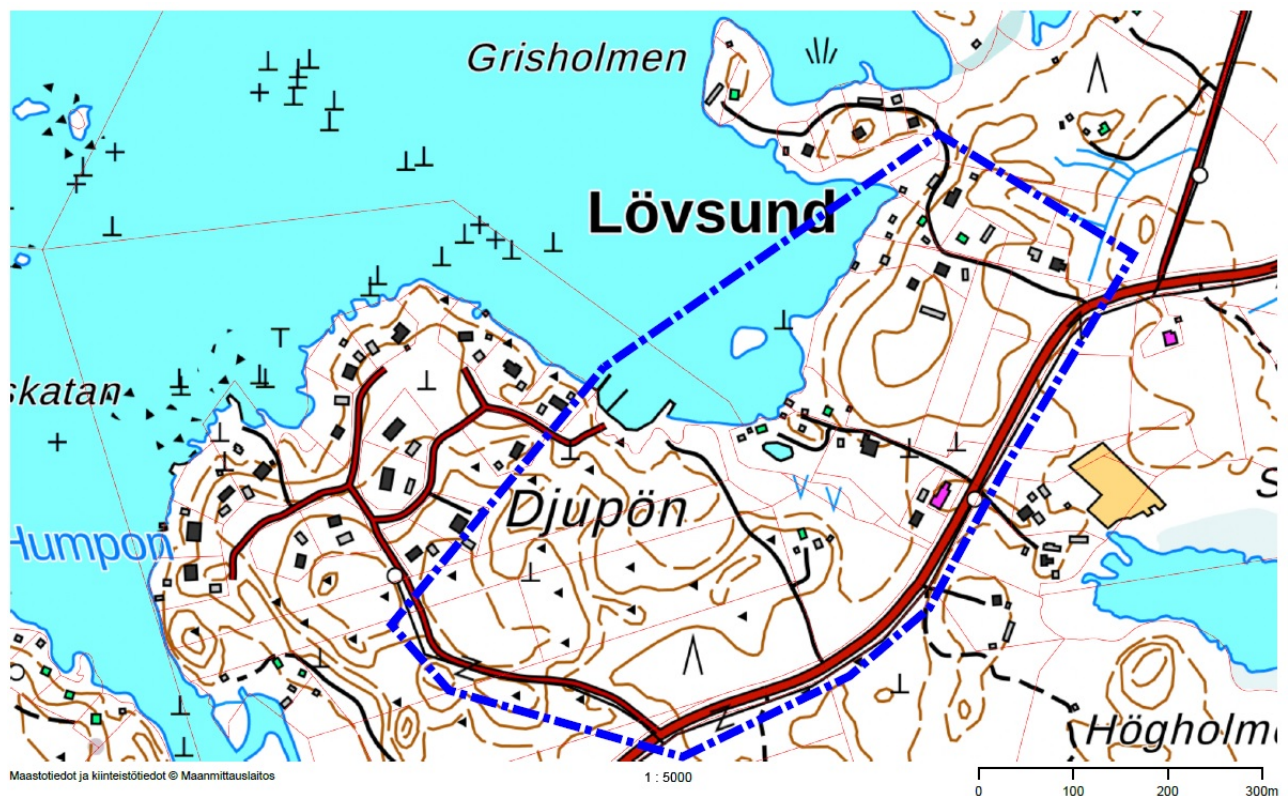

Naturinventering för en detaljplan för Djupön-Lövsund i Vörå år 2024

NATURE-INVEST

Ingvar Fagerholm (FM, biolog)

Korsholm 2024

Naturinventering för en detaljplan för Djupön-Lövsund i Vörå år 2024

NATURE-INVEST

Ingvar Fagerholm (FM, biolog)

Björksundsvägen 3

66580 Kuni

Mobiltelefon 0505901848

Email: Nature-Invest@netikka.fi

Innehållsförteckning

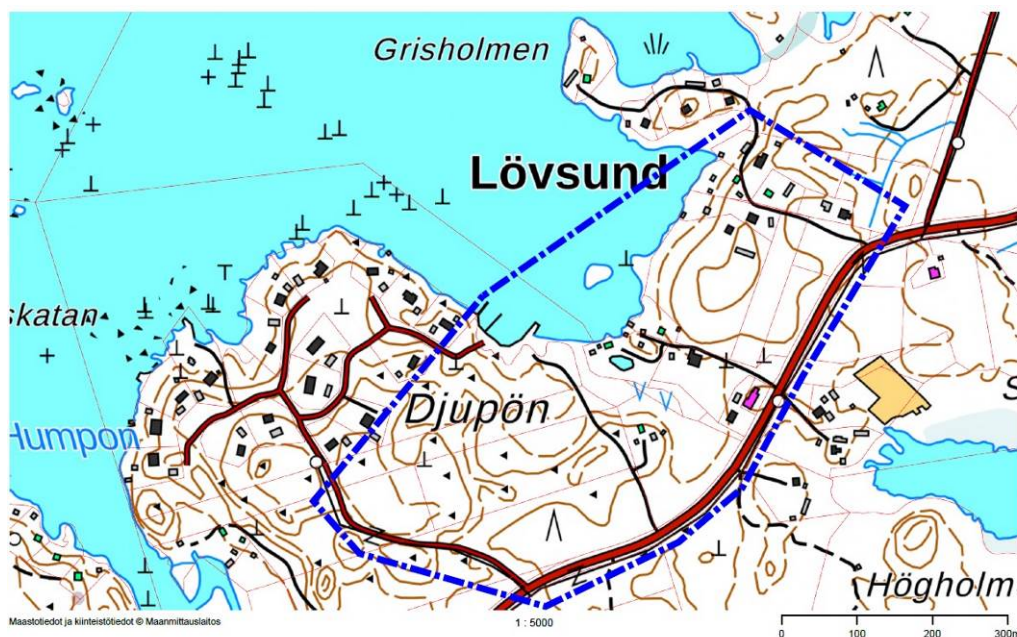
1	Inledning	2
2	Material och metodik.....	3
2.1	Tidpunkt för fältbesök för olika delinventeringar	3
3	Projektområde	4
3.1	Beskrivning av delområden	4
4	Inventering av hotade arter och skyddade biotoper	17
4.1	Inventering av flygekorre (Pteromys volans).....	17
4.2	Inventering av åkergroda (Rana arvensis)	18
4.3	Inventering av fladdermöss	19
4.3.1	Bakgrund, skyddsstatus samt hotbild för fladdermöss	19
4.3.2	Klassificering av olika områden.....	19
4.3.3	Utrustning och inventeringsmetodik.....	20
4.3.4	Fladdermöss-arter i Finland.....	20
4.3.5	Etologi för de vanligaste förekommande arterna.....	21
4.3.6	Resultat	21
4.4	Utredning av hotade fågelarter	23
4.4.1	Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland.....	23
4.4.2	Observerade fågelarter under inventerings tillfällen.....	24
5	Skyddsprogram/Natura 2000.....	25
5.1	Naturvårdslagen (5.1.2023/NVL)	25
5.1.1	5 kap-Europeiska unionens nätverk Natura 2000	25
5.1.2	6 kap-Naturskyddsområden	26
5.1.3	7 kap-Skydd av naturtyper	26
5.1.4	Skogslagen (12.12.1996/1093)	27
5.1.5	Vattenlag (27.5. 2011/587).....	28
5.2	Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning	29
5.2.1	21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160))	29
6	Behov av tilläggsutredningar	32
7	Sammanfattning	32
8	Litteratur	33

1 Inledning

Ett nytt detaljplaneområde planeras vid Djupön-Lövsund i Maxmo, Vörå kommun. I denna inventering bedöms projektområdets naturvärden utgående från fältbesök och bakgrundsinformation som finns för området.

Figur 1. Områdets placering

Figur 2. Projektområdet

2 Material och metodik

Områdets besöktes i fält den våren och sommaren 2024 av FM Ingvar Fagerholm (biolog). Området inventerades och fotograferades. Som bakgrundsmaterial har använts bl.a. laji.fi-databasen, Lounnonvaratieto-karttjänst och Finlands fågelatlas.

2.1 Tidpunkt för fältbesök för olika delinventeringar

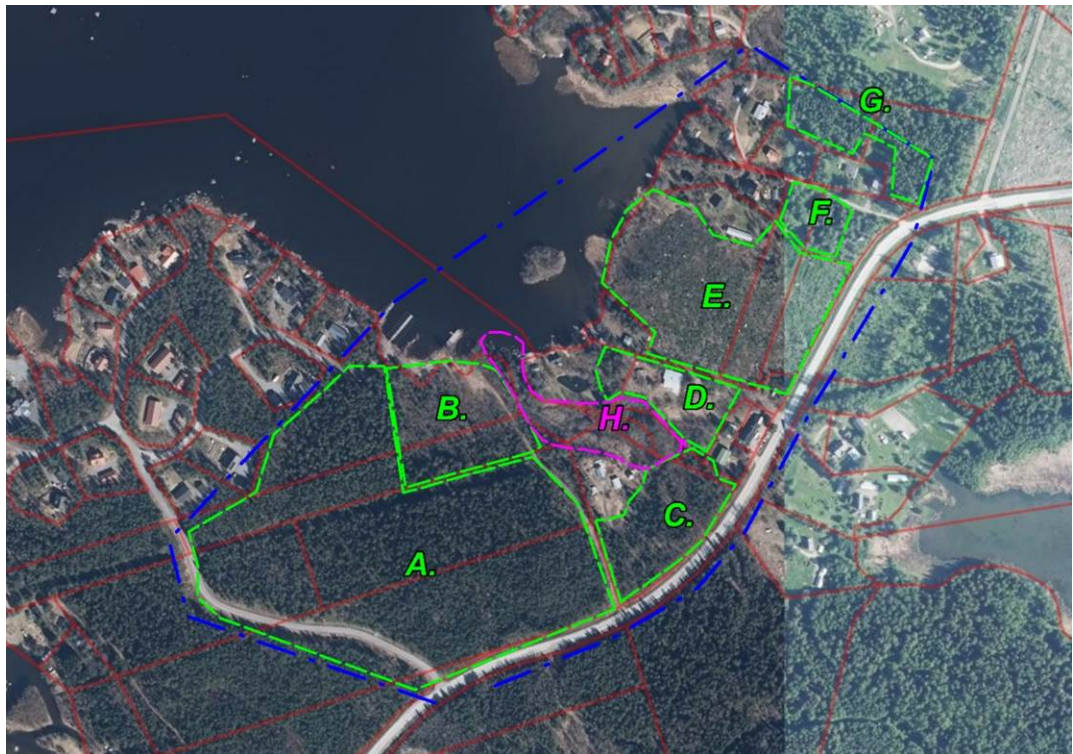
Inventering av olika delmoment som flygekorre, åkergroda och fladdermöss gjordes under optimala förhållanden förutom ett besök i juni för fladdermöss. Den kvällen började det regna och vinden ökade i styrka vilket gjorde det omöjligt att utföra delinventeringen. Observationer av fåglar gjordes i samband med alla besöken i fält, speciellt i april och maj men också i juni och juli. Nattsångare inventerades i samband med fladdermöss- rundorna.

<i>Tidpunkt:</i>	<i>Orsak:</i>	<i>Väder:</i>	<i>Övrigt:</i>
28.4.2024	Flygekorre (+fåglar)	+4°C 3-5m/s NW halvklart	Kallt för årstiden, snö på marken
15.5.2024 Kl. 18.30 - 21.00	Åkergroda (+fåglar)	+21°C 10m/s SW klart	Varm ljummen kväll
26.6.2024 kl. 23-01	Fladdermus	+12-14°C 3-5 m/s S Lätt regn	Avbröts efter 1,5 h pga. dåligt väder
18.7.2024 kl. 22-01.30	Fladdermus	+15-17°C 0-3 m/s SW klart	Perfekt väder
26.7. 2024 kl. 23.00-01.00	Fladdermus	- Varmt vindstill	Perfekt väder, kontrollbesök
6.8.2024 kl. 22.30-00.20	Fladdermus	- Svalt, vindstill	kontrollbesök
Juli- augusti - 24	Biotopkartering + kontroll av delområden	-	-

3 Projektområde

Områdets som inventerats består av främst ekonomiskog med inslag av fritidsfastigheter, simstrand, gamla egnahemshus och en verkstad. Strandområdet vetter mot nordväst och är till största delen i användning av fritidsbostäder av varierande ålder. Området gränsar i nordväst till ett utbyggt detaljplaneområde (Djupön) och i sydost av Österövägen.

3.1 Beskrivning av delområden

Figur 3. Karta över delområden.

A. "Ekonomiskogen"

Skogsområdet som gränsar till planeområdet i nordväst består från norr av lite äldre tallskog med som söderut övergår i en granplantering på följande skifte för att sen igen komma en lite äldre tallplantering ner mot landsvägen. Skogen är relativt välskött och är ställvis väldigt stenig.

Bild 1. Område A sett från öster med talldominerad skog till höger som övergår till mera grandominerad skog i mitten. Längst till vänster är det en tallplantering.

Bild 2. Tallplantering mot landsvägen.

Bild 3. Det lite sämre skötta området i mitten av område A.

Bild 4. Den lite äldre tallskogen mot detaljplaneområdet.

Kommentarer:

- Inom område A finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

B. "Simstranden"

Strandområdet vid simstranden är i dag i bruk med en ganska bra simstrand, brygga och en grillplats. Skogsbeståndet i närheten består av ung björkskog.

Bild 5. Björkskogen bredvid simstranden.

Kommentarer:

- Inom område B finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

C. "Låglänta området mot landsvägen"

Område C består av ett markområde som troligen varit en äng som växt igen genom att ingen skött om området på länge. Sly och gran växer snabbt igen dylika områden och idag är det tät skog med ett område i mitten där vilt gått igenom.

Bild 6. Område C täta vegetation.

Kommentarer:

- Inom område C finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

D. "Ängen"

Är ett område som består av en öppen ängsmark där det tidigare stod en gammal fritidsfastighet som revs i juli -24. Idag är området uppstädat och all bråte efter byggnaderna är bortfört.

Bild 7. Uppstädade området vid ängen

Kommentarer:

- Inom område D finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

E. "Planteringen"

Område E är en tallplantering som är höglänt med en relativt brant strand mot nordväst. Finns egentligen ingen riktig strandzon med växtlighet utan bara ett smalt vassbälte med ett fåtal björkar och alar lämnade kvar efter avverkningen. Utanför finns en liten ö.

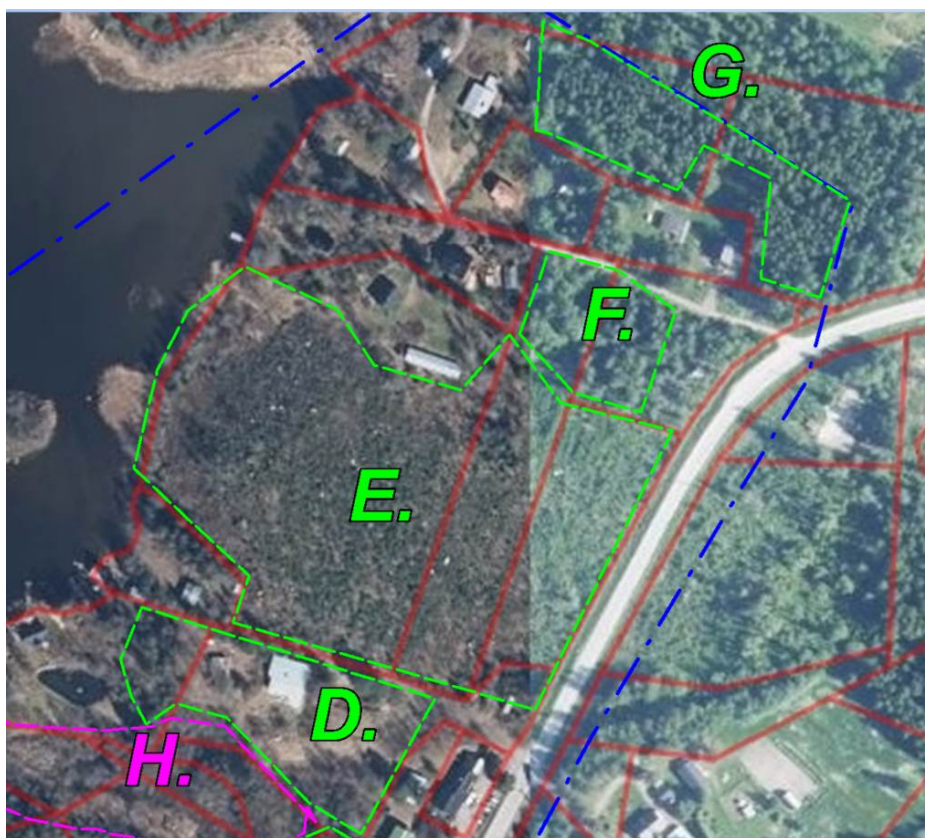

Bild 8. Figurerna i den norra delen.

Bild 9. Tallplanteringen på område E.

Bild 10. Tallplanteringen sedd från landsvägen (maj 2018 Google).

Bild 11. Strandområdet mot nordväst med tät slyvegetation.

Bild 12. Vassbeståndet och den lilla ön utanför område E.

Kommentarer:

- Inom område E finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

F. "Gistskatavägen"

På vänster sida av Gistskatavägen finns ett mindre låglänt område med lite lundartad karaktär. Där växer majbräken och det är en lite mindre fuktig svacka i området.

Bild 13. Den fuktiga svackan längs med Gistskatavägens vänstra sida.

Kommentarer:

- Inom område F finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.
- Men området kan mycket väl lämnas orört och bilda en liten skogsdunge inom planeområdet.

G. "Nordost"

Område G längst i nordost är troligen en gammal betesäng som på grund av att inga djur betat där på länge växt ingen av blandskog.

Bild 14. Gammal port i backen mot nordost som tyder på att området kanske varit en betesäng för länge sen.

Kommentarer:

- Inom område G finns inga hotade arter eller skyddade biotoper som behöver beaktas.

H. "Fladan"

Området vid mynningen till bäcken och vattensamlingarna ovanför kan tolkas som en flada. Området vid bäcken skuggas av stora klubbalar och granar. Det torde finnas möjlighet för fisk att vandra upp längs bäcken till de vattensamlingar som finns ovan. Kring vattensamlingarna växer täta videbuskage och under vårens inventering av åkergroda påträffades åtminstone 4-10 spelande hannar i vattensamlingarna (nr 2 bild 15).

Bild 15. Vattensamlingarna vid område H med sumpmarken (1) mot mynningen och de öppna vattenspeglarna (2).

Bild 16. Bäckens i slutet på april -24 innan värmen riktigt slagit på.

Bild 17. Mynningsområdet i juli -24 delvis gallrat men området kring själva bäcken orört.

Bild 18. Vattensamlingen i juli -24.

Kommentarer:

- Inom område H finns ett område som klassas som en flada som skyddas enligt vattenlagen.

- Här finns också ett bestånd av åkergroda vilket är en skyddad art (se avsnitt 4.2).
- I Velmu-databasen klassas området som en kustnära lagun, dvs flada.

4 Inventering av hotade arter och skyddade biotoper

I samband med fältbesöket inventerades också möjligheten för att det förekommer hotade arter eller skyddade biotoper i området. Speciellt flygekorre, fladdermöss, fåglar och åkergroda inventerades. På samma gång kontrollerades också om det finns skyddade biotoper i området.

4.1 Inventering av flygekorre (*Pteromys volans*)

Områdets skogsbestånd är inte passande för flygekorre. Avsaknaden av äldre blandskog med inslag av stora ihåliga träd saknas helt inom området och dess närhet.

Bild 19. Områden som inventerades för flygekorre 28.4.2024.

Resultat:

- Inga observationer av varken spillning eller individer av flygekorre gjordes under inventeringstillfället i slutet på april eller i samband med senare fältbesök.
- Området har inga passande biotoper för flygekorre med skog som innehåller gamla granar, ihåliga lövträd och stora aspar som flygekorren föredrar.

4.2 Inventering av åkergroda (*Rana arvensis*)

Väderleken var soligt och varmt väder redan i maj år 2024. Vid ett inventeringstillfälle den 23 maj 2024 så hördes åtminstone 4-10 hanar spela under den varma kvällen vid vattensamlingarna (område H). Övriga passande områden finns inte för åkergroda inom undersökningsområdet.

Bild 20. Områden som inventerades för åkergroda.

Bild 21. Spelande hannar av åkergroda 23.5.2024.

Resultat:

- Vid inventeringstillfället 23.5.2024 påträffades åtminstone 4-10 spelande hannar av åkergröda vid vattensamlingarna vid område H.
- Området bör lämnas i naturtillstånd och inga åtgärder som försämrar åkergrödans möjligheter att föröka sig i området är tillåtna.
- Mindre åtgärder som inte påverkar vattensamlingarna är möjliga bara de inte påverkar åkergrödornas område negativt.

4.3 Inventering av fladdermöss

4.3.1 Bakgrund, skyddsstatus samt hotbild för fladdermöss

I samband med inventeringen för detaljplanen framkom att miljöinventeringen bör innehålla en inventering av fladdermöss som nämns i habitatdirektivets bilaga IV (a).

Alla fladdermöss som förekommer i Finland (13 arter) är fridlysta enligt naturvårdslagen (NvL 38§) och det är också förbjudet att försämrare fladdermössens livsmiljöer (NvL 39§). Dessutom har Finland undertecknat det internationella EUTOBATS-avtalet om skydd av fladdermöss. Enligt avtalet bör fladdermössens övervintringsplatser, daggömslen och viktiga födoområden bevaras.

Genom ny forskning och uppdatering av artdatabaserna i Finland så har de fem vanligaste fladdermusarterna (Långörad fladdermus, Nordisk fladdermus, Brandts mustaschfladdermus, Vattenfladdermus och Mustaschfladdermus) skyddsstatus förändrats till livskraftig (LC) i senaste uppdatering av Finlands Rödlistan 2019 <https://punainenkirja.laji.fi/sv>.

Hotat mot fladdermössen är främst minskningen av lämpliga livsmiljöer. Det effektiva skogsbruket har gjort att antalet naturliga hålträd och varierande biotoper med inslag av träd i olika åldrar minskat. Det ensidiga jordbrukslandskapet och den ökande kemikalieanvändningen minskar tillgången på passande områden för näringssök. Antalet gamla byggnader minskar och tätare bebyggelse leder till färre gömslen för fladdermössen.

4.3.2 Klassificering av olika områden

Områden som är viktiga för fladdermöss klassificeras i klass I, klass II och klass III (enligt Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:s rekommendationer)

Klass I: Föröknings- eller rastplats. Bör bevaras, störning och negativ påverkan är förbjudet enligt naturvårdslagen och -förordningen.

Klass II: Viktigt födosöksområde eller flygrutt. Skall beaktas i samband med markplanering (EUROBATS -överenskommelsen).

Klass III: Övrigt område som används av fladdermöss. Områdets betydelse för fladdermöss skall i mån av möjlighet beaktas i samband med markplanering.

4.3.3 Utrustning och inventeringsmetodik

Fladdermössen kartlades aktivt med två olika typer av ultraljudsdetektorer: Batbox Duet som registrerar fladdermössens ekolodsljud och kan vid behov spela in ljuden (H2next Zoom recorder) i terräng för senare analys och identifiering på dator (Batscan) och Echo Meter Pro 2 som direkt i smarttelefon spelar in och artbestämmer fladdermöss i realtid.

Bild 22. De fladdermusdetektorer som användes vid inventeringen: Batbox Duet och Echo Meter Pro 2.

Bakgrundsmaterial för fladdermusinventeringen samlades in före fältbesök via flygbilder/kartmaterial, eventuella naturinventeringar och fältbesök dagtid för att planera taxeringsrutterna. Taxeringsrutterna planerades med tanke på att så effektivt som möjligt för att täcka potentiellt viktiga områden för fladdermöss. Områden med mindre potential som kalhyggen, ungsogar samt stora åkerområden undersöks mindre noggrant.

Inventeringen görs vanligen via taxeringsrundor främst längs vägar långsamt körande med bil (5–20 km/h) med Bath Box detektorns mikrofon utanför bilen. Vid passande biotoper stannades bilen och korta terrängbesök till fots. Med hjälp av Echo Meter Plus 2 artbestämdes och erhöll GPS-koordinater. Fladdermössen utnyttjar ofta vägrenarna för jakt och förflyttning. Taxeringsrundorna kan endast göras vid gynnsam väderlek (vindstilla varma nätter).

4.3.4 Fladdermöss-arter i Finland

I Finland förekommer totalt 13 fladdermusarter och alla är fridlysta enligt naturvårdslagen (NvL 39§). Av dessa 13 arter har 6 arter konstaterats föröka sig i Finland.

Den vanligaste arten är nordfladdermus (*Eptesicus nilssoni*), som påträffas så långt norrut som i Lappland. Andra allmänna arter är mustaschfladdermus (*Myotis mystacinus*)/Brandts mustaschfladdermus (*M. brandtii*) och

vattenfladdermus (*M. daubentonii*). Övriga arter som förekommer i Finland är mera sällsynta och påträffas främst längs kusten i södra Finland.

4.3.5 Etologi för de vanligaste förekommande arterna

Nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*) föredrar öppnare landskap och påträffas ofta ovanför vägar, gårdsplaner och små ängar där den flyger runt i cirklar. Nordfladdermus är revirtrogen och förekommer på samma områden från år till år. Den är också den art som klarar bäst de nordliga förhållandena och har påträffats ända upp till Lappland. Den föredrar speciellt byggnader som daggömsle medan övervintringsplatsen kan vara en källare/grotta.

Mustaschfladdermus (*Myotis mystacinus*) /Brandts mustaschfladdermus (*M. brandtii*) behandlas oftast som en art genom att de är svåra att skilja åt i fält även med en detektor. Båda arterna trivs i skogsmiljöer där de patrullerar längs öppna ljusa gläntor. Gömmer sig ofta dagtid på vinden i gamla hus och vintertid i grottor. Arternas utbredning är ännu dåligt undersökt i Finland.

Vattenfladdermus (*M. daubentonii*) trivs som namnet säger vid vattendrag och mindre sjöar. Dagtid gömmer de sig gärna i trädhålor, under broar och i fladdermusholkar. Vintertid föredrar de fuktiga grottor.

4.3.6 Resultat

Fladdermössen inventerades ordentligt under tre kvällar-nätter juni, juli och kontroll i augusti (två kvällar). Tillfället i juni var för blåsigt och arbetet måste avbrytas i förtid (kring midnatt). Vid tillfället i juli var det vindstilla och relativt klart för årstiden ganska varmt dvs utmärkta förhållanden för fladdermöss inventering.

Inom det planerade detaljplaneområdet finns en del miljöer som är som är passande för fladdermöss. T.ex. de gamla fastigheterna uppe på backen kring Gistskatavägen och även andra ställen borde vara passande områden. Men endast på två ställen erhöles ordentlig kontakt med fladdermöss (nr 3 och 5 bild 23 nedan).

Bild 23. Områden som inventerades för fladdermöss (lila linje, minst 3 gånger) och ställen där fladdermöss observerades (lila triangel)

Kontakt med fladdermus:

- Vid punkt 1 och 2 var kontakten med fladdermus väldigt kort, troligen flög den snabbt förbi. Ingen artbestämning hann göras. (*Klass III: Övrigt område som används av fladdermöss. Områdets betydelse för fladdermöss skall i mån av möjlighet beaktas i samband med markplanering.*)
- Vid punkt 3 gick det att artbestämma kontakten via Echo-Meter-appen. Enligt Echo-Meter-appen var det en nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*) som uppehöll sig i närheten av uthuset för egnahemmet. (*Klass II: Viktigt födosöksområde eller flygrutt. Skall beaktas i samband med markplanering (EUROBATS -överenskommelsen).*).
- Vid punkt 4 var kontakten med fladdermus väldigt kort, troligen flög den snabbt förbi. Ingen artbestämning hann göras. (*Klass III: Övrigt område som används av fladdermöss. Områdets betydelse för fladdermöss skall i mån av möjlighet beaktas i samband med markplanering.*). Området är dessutom utanför planeområdet.
- Vid punkt 5 erhålls kontakt en lite längre tid för att hinna med artbestämningen. Det var en Mustaschfladdermus (*Myotis mystacinus*) enligt detektorn. (*Klass II: Viktigt födosöksområde eller flygrutt. Skall beaktas i samband med markplanering (EUROBATS -överenskommelsen).*).

Rekommendationer:

- Vid eventuella rivningar av äldre hus bör husen genomgå så att de inte innehåller daggömslen för fladdermus.
- Om så skulle vara fallet kan man flytta fladdermössen t.ex. till en holk i närheten.
- Vid undersökningar med radiosändare har man konstaterat att fladdermössen använder olika daggömslen från dag till dag utan något som helst mönster varför det är svårt att ge rekommendationer.
- Inom undersökningsområdet finns inga s.k. "Klass I: Föröknings- eller rastplats. Bör bevaras, störning och negativ påverkan är förbjudet enligt naturvårdslagen och -förordningen" områden där mera omfattande behov av styrning av markanvändning är nödvändig.
- Troligen används undersökningsområdet sporadiskt av fladdermöss som genomflygningsområde mellan olika mera passande områden och ibland för födosök.

Osäkerhetsfaktorer:

- Undersökningsområdet är inte optimalt för fladdermöss genom att området helt saknar s.k. daggömslen som ihåliga träd, rishögar och delvis gamla hus. I närheten finns dock passande områden som öppna ängar för t.ex. jakt.

4.4 Utredning av hotade fågelarter

I Finland förekommer 62 arter enligt bilaga I till fågeldirektivet. (www.birdlife.fi/suojelu/lainsaadanto/lintudirektiivi-lajit.shtml)

Genom egna observationer under fältbesöket, sökningar i Tiira och andra informationskanaler kan konstateras att ingen säker häckning av någon av de 62 hotade arterna konstaterades år 2024.

Av en del av de övriga arterna i fågeldirektivet så kan använda området som rastplats under vår- och höstflyttningen.

4.4.1 Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland

Enligt Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland år 2019 kan följande bedömning dock göras av undersökningsområdet vid Munkholmen:

(<https://punainenkirja.laji.fi/sv/results?type=species&year=2019&redListGroup=MVL.729&status=>) (kontrollsökning i bl.a. tiira.fi mellan åren 2000-2024).

Akut hotade (CR) 18 arter:

- Av de 18 akut hotade fågelarterna har ingen observerats vid inventeringsområdet för Djupö-Lövsund detaljplan.

Utrotningshotade (EN) 33 arter:

- Av de 33 utrotningshotade fågelarterna har ingen observerats vid inventeringsområdet för Djupö-Lövsund detaljplan.

Sårbara (VU) 35 arter:

- Av de 35 sårbara fågelarterna enligt Rödlistan 2019 har inga observationer gjorts vid inventeringsområdet för Djupö-Lövsund detaljplan.

Nära hotade (NT) 34 arter:

- Av de nära hotade arterna förekommer inga i inventeringsområdet för Djupö-Lövsund detaljplan.

4.4.2 Observerade fågelarter under inventerings tillfällen

Båda antalet individer och olika fågelarter under inventerings tillfällena var mycket svagt. Speciellt vad det gäller mera sällsynta arter. Det är förståeligt när man tittar på vilka biotoper som finns inom området. Ekonomiskog har tyvärr ett väldigt lågt värde för fågellivet i dagens Finland var det gäller både välskött barrskogsplanteringar eller nyligen planterade förnyelseytor.

Under inventerings tillfällena i april-maj konstaterades att snabbt att antalet sjungande hanar av olika arter i området var litet och under en form av linjetaxering i juni en tidig morgon så konstaterades väldigt få häckande arter i området. Under tillfällena i juli-augusti sågs egentligen inga ungfåglar i området förutom en familj lövsångare.

Observerade fågelarter under inventerings tillfällena (mängdordning):

Art:	Antal (st):	Häckande par (uppskattning):
Lövsångare	5-10	4-6
Bofink	4-6	2-4
Koltrast	2-4	2-3
Talgoxe	2-3	1-3
Skata	1-2	(1)
Ringduva	1ä	(1)
Gärdsmyg	1ä	1

5 Skyddsprogram/Natura 2000

5.1 Naturvårdslagen (5.1.2023/NVL)

Utgående från den uppdaterade naturvårdslagen (5.1.2023/NVL) bör inventeringsområdet utredas enligt de paragrafer som berörs i gällande lagstiftning.

5.1.1 5 kap-Europeiska unionens nätverk Natura 2000

Området vid Djupön-Lövsund ligger inte nära något Natura 2000 område. Närmaste område är ca 4,5 km bort.

Bild 24. Närmaste Natura 2000 område ligger ca 4,5 km bort.

Inventeringsområdet är till ytan litet och kommer inte att påverka själva Natura-områdets helhet eller integritet. Inga hotade fågelarter eller de som räknas upp i Naturablanketten häckar på projektområdet. Ej heller finns det observationer i laji.fi som skulle stöda att de begränsade projektområdet skulle vara av betydelse för fågellivet inom Naturaområdena runt omkring. Behov av en Natura 2000-utredningen enligt gällande lagstiftning är inte nödvändigt efter som det finns tillräckligt med bakgrundsinformation för att konstatera att projektet inte kommer att påverka Natura 2000 områden i närheten negativt.

Kommentarer:

- Detaljplaneområdet vid Djupön-Lövsund kommer inte att påverka Natura 2000 områden i närheten (4,5km) negativt.

5.1.2 6 kap-Naturskyddsområden

Riksomfattande skyddsprogram (NVL 77§)

- 1) programmet för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet (24.2.1978, kompletterat 2.4.1980, 19.12.1985 och 16.6.1988)
- 2) basprogrammet för myrskydd (19.4.1979 och 26.3.1981)
- 3) programmet för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar (3.6.1982)
- 4) lundskyddsprogrammet (13.4.1989)
- 5) skyddsbeslutet för Mickelsörarna (24.8.1989)
- 6) strandskyddsprogrammet (20.12.1990)
- 7) skyddsprogrammet för gamla skogar (27.6.1996)

Kommentarer:

- *Vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund finns inga områden som ingår i de riksomfattande skyddsprogrammen .*

5.1.3 7 kap-Skydd av naturtyper

Skyddade naturtyper (NVL 64§)

- 1) sandstränder
- 2) ädellövskogar,
- 3) hasselskogar,
- 4) klibbalsskogar,
- 5) havsstrandängar,
- 6) lövängar,
- 7) torrängar,
- 8) trädbevuxna kustdyner,
- 9) svämskogar i inlandet,
- 10) solexponerade sluttningar i åsskogar,
- 11) ålgräsbottnar,
- 12) skyddade kransalgsbottnar,
- 13) kalkhällar.

Kommentarer:

- *Vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund finns inga skyddade naturtyper i enlighet med naturvårdslagen (NVL 64§).*

Naturtyper som är strikt skyddade av naturvårdslagen (65 §)

- Serpentinberg och block- och grusfält inom serpentinbergsområden
- Öppna kustdyner

Kommentarer:

- *Vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund finns inga strikt skyddade naturtyper i enlighet med naturvårdslagen (NVL 65§).*

5.1.4 Skogslagen (12.12.1996/1093)

10 § (20.12.2013/1085)

Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna ska skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna tryggas för att bevara de livsmiljöer som är viktiga för skogens biologiska mångfald.

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden är områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen. De särdrag som områdena kännetecknas av är:

- 1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet,
- 2) följande i underpunkterna a–e angivna torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:
 - a) lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,
 - b) sammanhängande skogsfräken- och hjortrongrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärskande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,
 - c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation;
 - d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark, och
 - e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan,
- 3) bördiga mindre landområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta,
- 4) skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick,
- 5) huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation,
- 6) huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del,
- 7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar, när de kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd.

De särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. ska vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljöes ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §.

Närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10a § (20.12.2013/1085)

Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandling av livsmiljöer: Särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. får skötas och användas genom försiktiga åtgärder där livsmiljöernas särdrag bevaras eller stärks. När åtgärderna vidtas ska den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet, gamla överståndare, döda och murkna träd bevaras och vegetation, variation i terrängen och jordmån beaktas.

Åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks är planmässiga naturvårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillstånd. Åtgärder för skötsel och användning som bevarar särdragen är försiktig avverkning genom plockhuggning, upptagning av enskilda fläckar med hacka och plantering av plantor eller sådd av frön till träd som hör till Finlands naturliga flora. Det är tillåtet att med iakttagande av särskild försiktighet transportera virke och ta sig över bäckfåror i särskilt viktiga livsmiljöer, men detta får inte äventyra särdragen.

Åtgärder som inte är tillåtna i särskilt viktiga livsmiljöer är förnyelseavverkning, byggande av skogsväg, markberedning som skadar den för växtplatsen utmärkande vegetationen, dikning, rensning av bäckar och rännilar och användning av kemiska bekämpningsmedel.

Kommentarer:

- Vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund finns inga områden som är uppräknade i skogslagens 10§ och 10a§.

5.1.5 Vattenlag (27.5. 2011/587)

11§ Skydd av vissa typer av vattennatur

Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller, någon annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar eller sjöar på högst en hektar eller rännilar.

Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de typer av vattennatur som nämns i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. I fråga om undantag gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om tillstånd som tillståndsmyndigheten beviljat.

Kommentarer:

- Vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund finns en flada/våtmark som skyddas i enlighet med vattenlagen.

5.2 Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning

5.2.1 21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160))

Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är viktiga för att en art som kräver särskilt skydd skall kunna fortleva.

Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är av betydelse för att en gynnsam skyddsnivå ska uppnås eller bibehållas för de arter som avses i 5a§ 1 mom. 2 punkten. På ikraftträdande och upphävning av förbud tillämpas 3 och 4 mom. i denna paragraf. (29.5.2009/384). Vilka arter som klassas som hotade finns listade i Naturvårdsförordningens bilaga 4. (endast arter som kräver särskilt skydd listade)

Bilaga 4 ([19.6.2013/471](#))

HOTADE ARTER

*Arter som kräver särskilt skydd

Däggdjur:

*fjällräv, *Vulpes lagopus*

*fransfladdermus, *Myotis nattereri*

*saimensäl, *Pusa hispida saimensis* (*Phoca h. s.*)

Kommentarer:

- Inga av de arter som kräver särskilt skydd förekommer vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund.

Fåglar: (observationer från fältbesöken och tiira.fi mellan åren 2000-2024)

*bergand, *Aythya marila*

*brun glada, *Milvus migrans*

*dubbelbeckasin, *Gallinago media*

*fjällgås, *Anser erythropus*

*gyllensparv, *Emberiza aureola*

*havsörn, *Haliaeetus albicilla*

*jaktfalk, *Falco rusticolus*

*kungfiskare, *Alcedo atthis*

*kungsörn, *Aquila chrysaetos*

*pilgrimsfalk, *Falco peregrinus*

*rödspov, *Limosa limosa*

*sillgrissla, *Uria aalge*

*småtärna, *Sterna albifrons*

- *större skrikörn, *Aquila clanga*
- *svarttärna, *Chlidonias niger*
- *sydlig kärrsnäppa, *Calidris alpina schinzii*
- *tereksnäppa, *Xenus cinereus*
- *vitryggig hackspett, *Dendrocopos leucotos*

Kommentarer:

- Inga av de fågelarter som kräver särskilt skydd, häckar vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund.

23§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160) Habitatdirektivets bilaga 5

Enligt 49§ i Naturvårdslagen och 23§ i Naturvårdsförordningen är det förbjudet att förstöra och försämra platser där djurarter som nämns i bilaga IV (a) i habitatdirektivet parar sig och rastar. Dessa arter hör till dem som omfattas av ett så kallat strikt skyddssystem. De arter som förekommer i Finland finns uppräknade i naturvårdsförordningens bilaga 5. Förbudet gäller alla parnings- och rastplatser; det behöver med andra ord inte finnas något särskilt fattat beslut om dem.

Den regionala miljöcentralen kan bevilja undantag från förbudet endast på strikt definierade grunder som anges i artikel 16 (1) i habitatdirektivet.

I Finland förekommande djurarter som nämns i habitatdirektivets bilaga IV (a) (23§ i Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160), bilaga 5)

Däggdjur:

- brandts mustaschfladdermus, *Myotis brandti*
- brunbjörn, *Ursus arctos*
- buskmus, *Sicista betulina*
- dammfladdermus, *Myotis dasycneme*
- fjällräv, *Alopex lagopus*
- flygekorre, *Pteromys volans*
- fransfladdermus, *Myotis nattereri*
- gråskimlig fladdermus, *Vespertilio murinus*
- lo, *Lynx lynx*
- långörad fladdermus, *Plecotus auritus*
- mustaschfladdermus, *Myotis mystacinus*
- nordisk fladdermus, *Eptesicus nilssonii*
- pipistrell Pipistrellus pipistrellus
- saimenvikare, *Phoca hispida saimensis*
- stor fladdermus, *Nyctalus noctula*
- trollfladdermus, *Pipistrellus nathusii*
- tumlare, *Phocoena phocoena*
- utter, *Lutra lutra*

varg, *Canis lupus* (inte inom renskötselområden)

vattenfladdermus, *Myotis daubentoni*

Kräldjur:

hasselsnok, *Coronella austriaca*

Groddjur:

större vattenödla, *Triturus cristatus*

åkergroda, *Rana arvalis*

Blötdjur:

tjockskalig målarmussla, *Unio crassus*

Fjärilar:

apollofjäril, *Parnassius apollo*

bokmätfjäril, *Hypodryas maturna*

dårgräsfjäril, *Lopinga achine*

mnemosynefjäril, *Parnassius mnemosyne*

stor guldvinge, *Lycaena dispar*

svartfläckig blåvinge, *Maculinea arion*

violet guldvinge, *Lycaena helle*

Skalbaggar:

bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

cinnoberbagge, *Cucujus cinnaberinus*

eremitbagge, *Osmoderma eremita*

rödhalsad brunbagge, *Phryganophilus ruficollis*

smalbandad flatdykare, *Graphoderus bilineatus*

större barkplattbagge (*Pytho kolwensis*)

Sländor:

bred kärrtrollslända, *Leucorrhinia caudalis*

citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*

grön flodtrollslända, *Ophiogomphus cecilia*

grön mosaikslända, *Aeshna viridis*

pudrad kärrtrollslända, *Leucorrhinia albifrons*

Utgående från inventeringsarbetet år 2024, sammanställning av litteratur, Hertta-registret och andra inventeringar kan följande slutsatser dras:

Kommentarer:

Däggdjur:

Björn, varg, lo:

- förekommer inte vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund.

Utter:

- förekommer inte vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund.

Flygekorre:

- förekommer inte vid detaljplaneområdet för Djupön-Lövsund.

Fladdermöss samt övriga arter:

- se avsnitt 4.3 för fladdermöss och 4.2 för åkergroda

- *Övriga hotade däggdjur inventerades inte på grund av den låga sannolikheten att de förekommer inom området.*
- *De övriga kräl-, grod-, blötdjur, fjärilar, skalbaggar och sländor som är uppräknade i direktivet inventerades inte.*

6 Behov av tilläggsutredningar

Projektområdets begränsade yta och placering gör att behovet av tilläggsutredningar inte torde vara nödvändigt.

Vad det gäller rastande fåglar under vår- och höstflyttningen så är inte projektområdet attraktivt varför en komplimenterande inventering av flyttfåglar inte är nödvändig.

7 Sammanfattning

I denna rapport har ett planerat detaljplaneområde vid Djupön-Lövsund inventerats för hotade arter och biotoper under våren sommaren 2024. Inventeringen är gjord i enlighet med de direktiv som finns för dylika inventeringar.

Resultatet av inventeringarna i fält och insamlande av bakgrundsmaterial är främst den delvis konstgjorda våtmarken/fladan i områdets mitt där åkergröda förekommer. Området kan med hjälp av en mindre restaurering av början av våtmarken möjliggöra att även fisk kan stiga upp ordentligt i fladan för att leka. Området bör dock bibehållas för att åkergröda i framtiden kan förekomma i området. Området skyddas enligt vattenlagen och artskyddet för åkergröda.

Rapporten torde ge en tillräckligt bra bild över områdets miljöstatus och utförd enligt de miljödirektiv som finns. Vilket betyder att inga övriga utredningar torde vara nödvändiga.

8 Litteratur

Finlands Lag II. 1997. S:t Michel 1997.

Huttunen, A. & Pahtamaa T.2002: *Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa*. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. Oulu 2002.

Laine, J. 1996: *Suomalainen lintuopas*. Gummerus Jyväskylä 1996.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: *Värdefulla livsmiljöer i skogsnaturen*. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio. Tavastehus 1998. 191s.

Mäkelä, K. & P. Salo 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. SYKE 47/2021

Södersman, Tarja 2003: *Luontoselvitykset ja luontovaikutuksen arviointi*. 109 Ympäristöopas, Vammala 2003 196s.

Ympäristöministeriö 2007: Lintudirektiivin I-liitteen lajit Suomessa

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9046&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2008: Suomen kansainväliset vastuulajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=2406&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2010a: Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien luettelo luonnonsuojeluasetuksessa

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1756&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2010b: Luonnonsuojeluasetuksessa rauhoitetut lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1728&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2011a: Suomen lajien punainen lista 2010;

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=368511&lan=fi&clan=fi>

Ympäristöministeriö 2011b: Suomessa esiintyvät luontodirektiivin II, IV ja V -liitteen lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9045&lan=fi>,

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/122996/Raportteja%2032%202016.pdf?sequence=2>

Vaikutusten arviointia Natura-alueilla koskevia ohjeita. (Avisningar för konsekvensbedömning på Natura-områden; på finska). Lagstiftningsrådet Heikki Korpelainen, Miljöministeriet.

Europeiska kommissionen, 2019: Förvaltning av Natura 2000-områden. Bestämmelserna i artikel 6 i habitatdirektivet (92/43/EEG).

Söderman 2003: Ympäristöopas 109: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa (Miljöguide 109: Naturinventeringar – i regionalplanering, miljökonsekvensbedömning och Natura-bedömning; på finska). Finlands miljöcentral.